

*Kulturowy wymiar bezpieczeństwa:
aspekty teoretyczne i praktyczne*
Jan Czaja

Spis treści

Wykaz skrótów

Wstęp

CZĘŚĆ PIERWSZA
BEZPIECZEŃSTWO. WYMIAR KULTUROWY.
ASPEKTY METODOLOGICZNE

ROZDZIAŁ 1

BEZPIECZEŃSTWO. ISTOTA I TREŚĆ POJĘCIA

- 1.1. Bezpieczeństwo. Rozwiązania doktrynalne i konceptualizacja pojęcia
- 1.2. Aspekty pojęciowe bezpieczeństwa: istota i definicje
- 1.3. Podmiotowe kryterium bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo narodowe
- 1.4. Podmiotowe kryterium bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo międzynarodowe
- 1.5. Typologia bezpieczeństwa

ROZDZIAŁ 2

KULTURA I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA

- 2.1. Pojęcie kultury
- 2.2. Kultura czy kultury? Kategorie i podziały
- 2.3. Kultura duchowa, materialna i społeczna
- 2.4. Tożsamość kulturowa

ROZDZIAŁ 3

KULTUROWY WYMIAR BEZPIECZEŃSTWA. ASPEKTY POJĘCIOWE I METODOLOGICZNE

3.1. Kultura i bezpieczeństwo. Płaszczyzny przenikania

3.2. Bezpieczeństwo kulturowe. Istota i pojęcie

3.3. Kultura bezpieczeństwa narodowego

3.3.1. Kultura polityczna

3.3.2. Kultura strategiczna

3.4. Kulturowe uwarunkowania bezpieczeństwa
międzynarodowego

CZĘŚĆ DRUGA

BEZPIECZEŃSTWO KULTUROWE W WARUNKACH GLOBALIZACJI I INTEGRACJI

ROZDZIAŁ 4

BEZPIECZEŃSTWO KULTUROWE W WARUNKACH GLOBALIZACJI

4.1. Globalizacja i jej wpływ na kulturę: kultura globalna

4.2. Bezpieczeństwo kulturowe w obszarze kultury duchowej

4.3. Bezpieczeństwo w obszarze kultury materialnej

4.4. Bezpieczeństwo kultur lokalnych. Glokalizacja

ROZDZIAŁ 5

KULTUROWE ZAGROŻENIA.

SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA KULTUROWEGO RP

5.1. Źródła i rodzaje zagrożeń

5.2. Rodzaje zagrożeń kulturowych

5.3. Tożsamość kultury polskiej a integracja europejska

5.4. System bezpieczeństwa kulturowego. Ramy polityczno-
prawne

5.5. Instytucje ochrony dóbr kultury w Polsce

5.6. Społeczne ramy systemu

5.6.1. Rola religii i Kościoła katolickiego

5.6.2. Rola kultury ludowej i etosu chłopskiego

5.6.3. Rola tradycyjnych struktur społecznych: rodziny, szkoły,
Kościół

5.6.4. Rosnąca rola społeczeństwa obywatelskiego

5.6.5. Oddziaływanie kultury masowej

5.7. Polityka kulturalna

ROZDZIAŁ 6

BEZPIECZEŃSTWO KULTUROWE W UNII EUROPEJSKIEJ I W STANACH ZJEDNOCZONYCH

- 6.1. Współpraca kulturalna w Unii Europejskiej
- 6.2. Programy i projekty UE w dziedzinie kultury
- 6.3. Bezpieczeństwo kulturowe w Unii Europejskiej
- 6.4. Bezpieczeństwo kulturowe we Francji
- 6.5. Bezpieczeństwo kulturowe w Stanach Zjednoczonych Ameryki
 - 6.5.1. Kształtowanie się amerykańskiej tożsamości
 - 6.5.2. Wyzwania dla amerykańskiej tożsamości i bezpieczeństwa kulturowego

CZĘŚĆ TRZECIA

KULTURA BEZPIECZEŃSTWA. ASPEKTY NARODOWE I MIĘDZYNARODOWE

ROZDZIAŁ 7

ZACHÓD: ZMIERZCH CZY KRYZYS?

NOWE UWARUNKOWANIA GLOBALNE

- 7.1. Cywilizacja zachodnia: symptomy kryzysu
 - 7.1.1. Cywilizacja zachodnia i jej wartości
 - 7.1.2. Symptomy kryzysu czy zmierzchu Zachodu?
 - 7.1.3. Demografia: narastające zagrożenia
- 7.2. Problemy i pęknięcia w cywilizacji euroatlantyckiej
 - 7.2.1. Czynniki łączące i dzielące oba brzegi Atlantyku
 - 7.2.2. Amerykańskie i europejskie poczucie bezpieczeństwa
- 7.3. Unia Europejska: mocarstwo cywilne
- 7.4. Unia Europejska jako producent bezpieczeństwa
- 7.5. Ameryka - supermocarstwo z ograniczeniami

ROZDZIAŁ 8

KULTURA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTW I ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH

- 8.1. Kultura strategiczna Stanów Zjednoczonych
- 8.2. Kultura polityczna i strategiczna Rosji
- 8.3. Kultura strategiczna Francji
- 8.4. Kultura strategiczna Unii Europejskiej

- 8.5. Kultura strategiczna Sojuszu Północnoatlantyckiego
- 8.6. Kultura polityczna i strategiczna Polski
- 8.7. Aspekty kulturowe multilateralizmu
 - 8.7.1. Multilateralizm jako środek zapewnienia bezpieczeństwa
 - 8.7.2. Czynniki kulturowe multilateralizmu
- 8.8. Aspekty kulturowe sił wielostronnych
- 8.9. Bezpieczeństwo a kultura pokoju
 - 8.9.1. Koncepcja kultury pokoju
 - 8.9.2. Rozwiązywanie konfliktów poprzez kulturę pokoju

CZĘŚĆ CZWARTA

KULTUROWE UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA MIĘDZYNARODOWEGO

ROZDZIAŁ 9

ASPEKTY KULTUROWE STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH

- 9.1. Stosunki międzynarodowe jako typ stosunków międzykulturowych
- 9.2. Podmioty stosunków międzykulturowych i międzynarodowych
- 9.3. Uczestnicy niepaństwowi stosunków międzynarodowych: grupy subkulturowe
- 9.4. Płaszczyzny stosunków międzykulturowych
 - 9.4.1. Płaszczyzna stosunków rasowych
 - 9.4.2. Płaszczyzna etniczno-narodowa
 - 9.4.3. Płaszczyzna religijna
 - 9.4.4. Język jako płaszczyzna stosunków międzykulturowych
- 9.5. Historyczne i współczesne formy kontaktów kulturowych

ROZDZIAŁ 10

KULTUROWE PODŁOŻE KONFLIKTÓW MIĘDZYNARODOWYCH

- 10.1. Spór o cywilizacje i kultury jako spór o podłoże konfliktów międzynarodowych
- 10.2. Paradygmat zderzeń kulturowych i cywilizacyjnych
- 10.3. Fundamentalizm religijny
 - 10.3.1. Fundamentalizm islamski
 - 10.3.2. Fundamentalizm w obszarze innych religii

10.4. Kulturowe podłoże: czynnik konfliktów i rozwoju

ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Bibliografia

Indeks nazwisk

Indeks rzeczowy

Summary: Cultural Dimension of Security.
Theoretical and Practical Aspects

Contents